

РОЗВИТОК СТАРТАП ІНФРАСТРУКТУРИ

Вінницький національний технічний університет;

Анотація

Визначені особливості розвитку стартап інфраструктури. Розглянуто участь Вінницького національного технічного університету у формування стартап середовища.

Ключові слова: стартап, екосистема стартапів, інфраструктура, бізнес-інкубатори.

Abstract

Features and tendencies of startup infrastructure development are determined. The participation of Vinnytsia National Technical University in the formation of a startup environment is considered.

Keywords: startup, startup ecosystem, infrastructure, business-incubators.

Вступ

Протягом останніх років український ринок стартапів демонструє позитивну динаміку за кількістю працюючих стартапів, обсягами залучених венчурних інвестицій та екзитів і, врешті решт, зростанням загальної економічної цінності самих стартапів. Успіхи української індустрії стартапів нерозривно пов'язані зі становленням екосистеми стартапів. Подібно до більшості екосистем Центральної та Східної Європи, українська екосистема стартапів розвивається досить інтенсивно, хоча за класифікацією Startup Genome все ще знаходиться на етапі активації. Такі екосистеми об'єднують відносно невелику кількість стартапів, мають незначний власний досвід у розвитку стартапів і потерпають від браку фінансових та матеріально-технічних ресурсів, що загрожує відтоку перспективних стартапів до більш зрілих екосистем світу.

Метою роботи є дослідження особливостей розвитку стартап інфраструктури в Україні.

Результати дослідження

На сьогодні в регіонах України функціонує 12 технопарків, 13 інноваційних центрів, 17 інноваційні бізнес інкубаторів, 12 центрів комерціалізації інтелектуальної власності, 14 центрів науко-технічної і економічної інформації. В Україні створено та діє 21 науковий парк [1].

Фактично сучасна інфраструктура підтримки стартапів почала формуватися після 2010 р. і на відміну від інфраструктури підтримки інноваційного підприємництва з самого початку була орієнтована на:

- 1) підтримку стартапів, що розробляють продукти в сфері ІТ, високих технологій чи на стику різних галузей;
- 2) залучення коштів приватних інвесторів чи іно-земних грантових програм. У світовій практиці серед основних суб'єктів інфраструктури підтримки стартапів найбільшого поширення набули бізнес-інкубатори, бізнес-акселератори, наукові парки та коворкінг.

Бізнес-інкубатор – організаційна інноваційна структура, метою якої є формування сприятливих умов для стартового розвитку малих підприємств через надання їм певного комплексу послуг і ресурсів [2]. Вітчизняні бізнес-інкубатори, які вже активно працюють на розвиток української екосистеми стартапів, або мають перспективи зробити свій внесок у цей процес, розглянемо далі.

1. Створені за фінансової підтримки міжнародних грантів:
 - а. iHub - заснований міжнародною організацією «Seed Forum» та її локальним резидентом «Seed Forum Ukraine» при підтримці МІД Норвегії та Посольства Королівства Норвегія в Києві, зараз офіційний центр ЮНЕСКО-ЮНЕВОК в Україні, некомерційний бізнес-інкубатор, надає коворкінг;
2. Створені за фінансової підтримки корпоративних інвесторів:
 - а. WappaBiz - змінив бізнес модель, переформатувавшись у венчурний фонд, що надає

- посівні інвестиції перспективним високотехнологічним стартапам;
- b. Startup Depot Lviv - інкубатор для розвитку інноваційних проєктів у Львові, надає коворкінг;
 - c. ІнКУБатор - спільний проєкт платформи Prometheus і «ПриватБанку»;
 - d. 1991 Open Data Incubator - заснований компанією SocialBoost за підтримки Western NIS Enterprise Fund, компанії «Майкрософт Україна» та Уряду України, підтримує проєкти на основі великих та відкритих даних, працює зі стартапами, які надають сервіси громадянам, підприємствам та державним органам.
3. Створені на базі академічних освітніх закладів:
- a. Sikorsky Challenge - створений на базі наукового парку «Київська політехніка» для підтримки студентської підприємницької ініціативи. На базі ВНТУ функціонує Стартап Школа «Sikorsky Challenge» міста Вінниці, Інноваційний тренінговий центр та лабораторія прототипування;
 - b. Tech StartUp School - створений на базі Національного університету «Львівська політехніка» для реалізації креативних ідей студентів у формі технологічних стартапів;
 - c. Start-up Business Incubator KNU - створений на базі наукового парку «Київський університет імені Тараса Шевченка»;
 - d. YEP - це мережа академічних бізнес інкубаторів, що працюють у 10 вишах в різних регіонах України, спрямована на створення в університетському середовищі культури підприємництва.

Схожою на інкубатор формою інфраструктурного забезпечення стартапів є бізнес-акселератор. На відміну від них акселератори:

- залучають до участі вже діючі стартапи, які довели наявність потенціалу розвитку, наприклад, мають перспективну бізнес-ідею, отримали посівні інвестиції на краудфандингових платформах та ін.;
- відбирають стартапи для входження в програму акселератора на жорсткій конкурентній основі;
- встановлюють чітко визначені терміни для проходження програми акселерації;
- визначають умови співпраці зі стартапами, в першу чергу фінансові, які стимулюють інтенсивний розвиток стартапів
- можуть самі виступати в ролі інвестора, зазвичай бізнес-акселератор претендує на частку в майбутньому бізнесі в розмірі від 5% до 25% або на можливість придбання пакету акцій за пільговою вартістю.

Одним з напрямків розвитку стартап інфраструктури є ініціатива “Підприємницький університет”, яка реалізується від 2020 року стартап-інкубатором YEP спільно з МОН, Міністерством цифрової трансформації, Дія.Бізнес, Українським фондом стартапів, Genesis за підтримки Програми USAID “Конкурентоспроможна економіка України”. Вона розвиває культуру підприємництва в університетах та підтримує молодіжне стартап-підприємництво. Вінницький національний технічний університет долучився до проєкту «Підприємницький університет» від керівництвом координатора, доцентки кафедри підприємництва, логістики та менеджменту Тетяни Білоконь. Візією роботи команди є вивести університетське інноваційне підприємництво на якісно новий і системний рівень та започаткувати стійкий тренд серед молоді на створення стартапів.

Висновки

В Україні формується нове інфраструктурне забезпечення стартапів, суб'єктами якого є бізнес-інкубатори, бізнес-акселератори, інноваційні парки та коворкінги. Стартап інфраструктура тяжіє до осередків розвитку стартапів і найбільш розвинена у Києві та Львові. Вінницький національний технічний університет бере активну участь у формуванні молодіжного інноваційного підприємництва.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Шовкалюк В.С. Наукові парки в Україні: стан, проблеми, рішення. Матеріали науково-практичного круглого столу «Проблеми та перспективи розвитку наукових парків України». Київ. 17 травня 2017 р. URL: <https://scf.knu.ua/ua/holovni-novyny/392-problemy-ta-perspektyvy-rozvytku-naukovykh-parkiv-ukrainy>.

2. Водянка Л.Д. Перспективи розвитку бізнес-інкубаторів в Україні. Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Економічні науки. 2015. Вип. 10. С. 30–35.

Білоконь Тетяна Миколаївна — канд. екон. наук, доцент кафедри підприємництва, логістики та менеджменту, Вінницький національний технічний університет

Захарченко Олександр Миколайович — студент групи П-18б, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця

Bilokon Tetiana M. — Cand. Sc. (Economics), Assistant Professor of Entrepreneurship, Logistics and Management Chair, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia

Zacharchenko Oleksandr M. — student, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia